

Sygn. akt VIII U. 2045/14

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 grudnia 2014r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział VIII Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący **SSO Julia Przylębska**

Protokolant st. sekr. sąd. Monika Sawka

po rozpoznaniu w dniu 03 grudnia 2014r. w Poznaniu

odwołania **J. B.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.

z dnia 21 lutego 2014r. nr (...) znak (...) - (...)

w sprawie **J. B.**

przy udziale zainteresowanego A. F. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.

o podleganie ubezpieczeniu społecznemu

1. Zmienia zaskarżoną decyzję i stwierdza, że J. B. jako pracownik u płatnika składek A. F. (1) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu od dnia 01 listopada 2013r.

2. Zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. na rzecz odwołującej kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego

Sygn. akt VIII U 2045/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21.02.2014r., nr (...), znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P., działając na podstawie przepisów art. 83 ust. 1 pkt 2, art. 6 ust. 1 pkt. 1, art. 13 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009r., Nr 205, poz. 1585 ze zm.), art. 2, art. 22 § 1 ustawy z dnia 26.06.1974r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998r., Nr 21, poz. 94 ze zm.), art. 83 § 1 ustawy z dnia 23.04.1964r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014r., poz. 121 ze zm.) stwierdził, że **J. B.** jako pracownik u płatnika składek **A. F. (1)** nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom/u: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od dnia 01.11.2013r.

W uzasadnieniu powyższej decyzji organ rentowy wskazał, że na podstawie przedłożonych przez płatnika składek wyjaśnień i dokumentów uznał, że zgłoszenie J. B. jako pracownika do ubezpieczeń społecznych od dnia 01.11.2013r. było działaniem celowym zmierzającym do uzyskania i prawa do świadczeń pieniężnych w razie choroby i macierzyństwa. Płatnik składek nie przedłożył żadnych dokumentów świadczących o faktycznym wykonywaniu pracy oraz nie wskazał osób trzecich mogących potwierdzić fakt świadczenia przez J. B. pracy na rzecz płatnika. Ponadto w

czasie niezdolności do pracy w/w nie zatrudniono nowego pracownika. Płatnik składek w składanych wyjaśnieniach podał również, iż J. B. nie posiada stosownego wykształcenia do prowadzenia działalności. J. B. jest jedynym, pracownikiem zgłoszonym do ubezpieczeń społecznych od 1999r. u płatnika składek. Płatnik nie dokonał również zgłoszenia, do ubezpieczeń A. F. (2), która miała zajmować się obsługą biura przed J. B..

Od powyższej decyzji z zachowaniem ustawowego trybu i terminu odwołała się reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika J. B., wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji w całości i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez stwierdzenie, że ubezpieczona podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu oraz wypadkowemu jako pracownik u płatnika składek A. F. (1) od dnia 01.11.2013r. i o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pełnomocnik odwołującej zarzucił zaskarżonej decyzji:

1. naruszenie art. 10 kodeksu postępowania administracyjnego w związku z art. 123 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez wydanie przedmiotowej decyzji przed upływem terminu wyznaczonego przez organ rentowy na wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań,

2. dokonanie przez organ rentowy nieprawidłowych ustaleń faktycznych w szczególności w zakresie przyczyn zatrudnienia ubezpieczonej przez A. F. (1) w (...) i Projektowanie (...) A. F. (1),

3. naruszenie art. 2 oraz art. 22 § 1 kodeksu pracy poprzez uznanie, że odwołująca nie pozostaje w stosunku pracy z A. F. (1) w (...) (...) i Projektowanie (...) A. F. (1), mimo, że występują przesłanki określone w ww. przepisach,

4. naruszenie art. 83 § 1 kodeksu cywilnego poprzez błędne uznanie, że umowa o pracę pomiędzy ubezpieczoną (...) i Projektowanie (...) A. F. została zawarta dla pozor,

5. naruszenie art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych i art. 13 ww. ustawy poprzez uznanie, że ubezpieczona nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym mimo, że ubezpieczona jest pracownikiem w rozumieniu art. 8 ust. 1 ww. ustawy, gdyż pozostaje zatrudniona na podstawie umowy o pracę w (...) i Projektowanie (...) A. F..

W uzasadnieniu pełnomocnik odwołującej wskazał, że nie jest prawdą bowiem jakoby zatrudnienie ubezpieczonej przez A. F. (1) nastąpiło w związku z przejściem na emeryturę A. F. (2). A. F. (1) zatrudnił bowiem odwołującą z uwagi na fakt, iż A. F. (2) musiała zrezygnować z pracy z uwagi na konieczność opieki nad teściową G. F. z uwagi na jej stan zdrowia wymagający całodobowej opieki osoby drugiej. Wbrew twierdzeniom organu ubezpieczona rzeczywiście podjęła prace w ramach stosunku pracy u płatnika. Od dnia nawiązania stosunku pracy, tj. od dnia 28.10.2013r. do dnia rozpoczęcia korzystania ze zwolnienia lekarskiego tj. do dnia 21.12.2013r. ubezpieczona faktycznie bowiem wykonywała pracę na rzecz płatnika w miejscu pracy wynikającym z umowy o pracę, tj. w siedzibie płatnika, przy ul. (...) w P., w czasie wyznaczonym.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie i powołując argumenty przytoczone w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji wniósł o oddalenie odwołania i o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Na rozprawie w dniu 03.12.2014r., Sąd postanowił wezwać do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego A. F. (1).

Zainteresowany oświadczył, że popiera odwołanie i nie zgłasza żadnych wniosków dowodowych.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca J. B. urodziła się w dniu (...), posiada wykształcenie wyższe, z zawodu jest magistrem stosunków międzynarodowych.

Odwołująca jest córką zainteresowanego A. F. (1) i A. F. (2).

G. F. jest matką zainteresowanego A. F. (1).

Zainteresowany A. F. (1) prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą (...) i Projektowanie (...) A. F. (1) w P. przy ul. (...). Przedmiotem prowadzonej działalności jest projektowanie i zatwierdzanie projektów.

Zainteresowany A. F. (1) zawarł z odwołującą J. B. w dniu 28.10.2013r. umowę o pracę na czas nieokreślony od dnia 01.11.2013r., na stanowisku asystenta projektanta za wynagrodzeniem 3.800 zł brutto miesięcznie.

W dniu nawiązania stosunku pracy zainteresowany dokonał zgłoszenia odwołującej do ubezpieczeń społecznych. W okresie zatrudnienia zainteresowany składał dokumenty rozliczeniowe za odwołującą J. B. od dnia 01.11.2013r. została zgłoszona do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych jako pracownik.

Dokumenty rozliczeniowe za odwołującą zostały złożone za miesiące od 11/2013r. do 01/2014r., w których płatnik wykazał okres nieobecności od dnia 21.12.2013r. z uwagi na niezdolność do pracy.

Przed rozpoczęciem pracy odwołująca przebyła badania lekarskie medycyny pracy, jak również szkolenie w zakresie bhp.

Odwołująca otrzymywała wynagrodzenie ze stosunku pracy.

Od dnia 21.12.2013r. J. B. pozostaje niezdolna do pracy z powodu choroby, która to niezdolność przypada w okresie ciąży. W związku z powyższym ubezpieczona złożyła wniosek o wypłatę zasiłku chorobowego w związku z ciążą.

Zainteresowany A. F. (1) zatrudnił odwołującą z uwagi na fakt, iż jego żona A. F. (2) musiała zrezygnować z pracy, ponieważ zaszła konieczność opieki nad jego matką G. F. z uwagi na jej stan zdrowia (choroba Alzheimera) wymagający całodobowej opieki osoby drugiej.

Odwołująca J. B. wykonywała pracę w siedzibie firmy (...) w P. przy ul. (...) z reguły w godzinach od 08:00 do 16:00.

Odwołująca podpisywała listę obecności.

Przed zatrudnieniem J. B. powierzone jej obowiązki wykonywała żona A. A. (2) F..

W trakcie nieobecności J. B. obowiązki przejął płatnik składek. Decyzja o niezatrudnieniu innego pracownika na zastępstwo odwołującej wynika z faktu, że zainteresowany aby nie generować dodatkowych kosztów działalności zdecydował się w okresie jej nieobecności we własnym zakresie wykonywać obowiązki odwołującej.

Niezgłoszenie do ubezpieczeń społecznych A. F. (2) przez zainteresowanego wynikało z faktu, że A. F. (2) nie była pracownikiem zainteresowanego, lecz prowadziła z nim wspólnie działalność gospodarczą.

Od dnia nawiązania stosunku pracy, tj. od dnia 28.10.2013r. do dnia rozpoczęcia korzystania ze zwolnienia lekarskiego tj. do dnia 21.12.2013r. J. B. faktycznie wykonywała pracę na rzecz zainteresowanego A. F. (1) w miejscu pracy wynikającym z umowy o pracę, tj. w siedzibie zainteresowanego przy ul. (...) w P., w czasie wyznaczonym. W tym czasie odwołująca wykonywała czynności wynikające z zakresu obowiązków, a więc m.in. przygotowywała wersje elektroniczne dokumentów, prowadziła korespondencję, administrowała biurem, a nadto dostarczała dokumenty i

faktury do Biura (...) s.c., które obsługuje zainteresowanego oraz dostarczała i odbierała dokumentację do i od T. B. z współpracującego biura A. H. Projekt. Odwołująca kontaktowała się z klientami pracodawcy, w szczególności odbierała faktury przez nich wystawiane.

Zaskarżoną decyzją z dnia 21.02.2014r., organ rentowy stwierdził, że J. B. jako pracownik u płatnika składek A. F. (1) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom/u: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od dnia 01.11.2013r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie:

- zeznań świadków: A. F. (2) (k. 83v-84), A. K. (k. 84), T. B. (k. 84v-85), M. B. (k. 83-83v),
- zeznań odwołującej J. B. (k. 85v-86v),
- zeznań zainteresowanego A. F. (1) (k. 85-85v),
- akt osobowych odwołującej (k. 80),
- dokumentów zawartych w aktach organu rentowego nr (...)

Sąd uznał za wiarygodne w całości dokumenty zawarte w aktach pozwanego organu rentowego, albowiem zostały one sporządzone przez kompetentne organy, w zakresie przyznanych im upoważnień i w przepisanej formie. Ponieważ nie były one kwestionowane przez żadną ze stron postępowania i nie wzbudziły wątpliwości Sądu co do ich autentyczności bądź prawdziwości zawartych w nich twierdzeń, nie było podstaw, ażeby odmówić im wiary.

Także wszelkie dokumenty prywatne Sąd wziął pod uwagę, nie powziąwszy zastrzeżeń co do ich autentyczności i wartości dowodowej, wobec faktu, że żadna ze stron w toku postępowania nie kwestionowała ich prawdziwości.

Za wiarygodne uznał Sąd zeznania świadków A. F. (2), A. K., T. B. i M. B.. Zeznania te w ocenie Sądu były spontaniczne, nie nosiły znamion ustalonej wersji, przy tym były logiczne i korespondowały z zeznaniami zainteresowanej i odwołującej. Świadkowie potwierdzili, iż odwołująca wykonywała swoje obowiązki w firmie zainteresowanego - (...) i Projektowanie (...) A. F. (1) w P..

Świadek A. F. (2) wyjaśniła, że nie była pracownikiem swojego męża A. F. (1), ale miała z nim zawartą spółkę. Do jej zadań w firmie męża należały kontakty z klientami, zawożenie faktur, pisanie różnych pism i doradzanie mężowi w projektach w sensie kalkulacji. Powodem tego, że zainteresowany postanowił zatrudnić córkę, było to, że świadek wystąpiła ze spółki, ponieważ jej teściowa G. F. zachorowała na A. i wymaga ciągłej opieki. Córka świadka – odwołująca J. B. pracowała w tym czasie w (...). Odwołująca odeszła z firmy za porozumieniem stron, aby rozpocząć pracę u zainteresowanego. Odwołująca przejęła wszystkie obowiązki A. F. (2). Wysokość wynagrodzenia wynikała z kondycji firmy. W czasie kiedy odwołująca podejmowała pracę u swego ojca, rodzice nie wiedzieli, że jest ona w ciąży. Odwołująca przychodziła codziennie do pracy, pracowała osiem godzin. Zawoziła faktury, kontakty miała z projektantami innymi, wykonywała czynności, które poprzednio wykonywała A. F. (2).

Świadek A. K. wyjaśniła, że zainteresowany jest klientem jej biura rachunkowego od 1991r. Wcześniej zainteresowany prowadził spółkę cywilną z żoną i nikogo nie zatrudniał. Od momentu rozpoczęcia prowadzenia samodzielnej działalności gospodarczej w sierpniu 2013r., zatrudniał J. B.. Od tego czasu kontaktowała się z odwołującą, a nie z A. F. (1) w sprawie dokumentów. Odwołująca pracowała w biurze zainteresowanego i dostarczała dokumenty.

Świadek T. B. wyjaśnił, że prowadzi działalność gospodarczą polegającą na projektowaniu instalacji sanitarnych, głównie sieciowych, zewnętrznych. Z firmą zainteresowanego współpracuje w zakresie głównie sieci zewnętrznej. Przez cały czas świadek miał kontakt z zainteresowanym, a od pewnego momentu z J. B.. Z J. B. świadek omawiał sprawy związane z pracami projektowymi, takimi jak przekazywanie dokumentów, poprawki w opisach

technicznych, poprawki na rysunkach, dowożenie dokumentacji, wszelkich decyzji. Świadek nie miał wątpliwości, że J. B. reprezentuje firmę (...).

Świadek M. B. wyjaśnił, że jego żona J. B. po studiach pracowała w firmie (...) jako developer, na podstawie umowy o pracę, w Biurze (...) jako osoba prowadząca biuro, w firmie (...) jako osoba prowadząca biuro, prowadziła sprawy związane z organizacją przetargów i organizacją pracy w biurze, pracowała również w firmie (...) jako administrator floty. W firmie zainteresowanego A. F. (1) zaistniała sytuacja związana z pogorszeniem się stanu zdrowia matki zainteresowanego. W efekcie A. F. (2) musiała zrezygnować ze swoich obowiązków, aby przejąć opiekę nad teściową. Obowiązki A. F. (2) dotyczyły prowadzenia biura. A. F. (1) zaproponował pracę J. B. w pełnym wymiarze czasu pracy, za wynagrodzeniem 2600 zł netto. Odwołująca podjęła pracę, codziennie wychodziła do pracy. Odwołująca prowadziła biuro, przyjmowała i wysyłała korespondencję, wyszukiwała informacje o przetargach, wysyłała korespondencję do biur, tłumaczenie dokumentacji, archiwizacja dokumentacji bądź jej cyfryzacja.

Oceniając zeznania zainteresowanego A. F. (1) Sąd uznał, iż należy uznać je za wiarygodne. Zdaniem Sądu zeznania te były logiczne i spójne i korespondowały z zeznaniami odwołującej oraz świadków. Zainteresowany opisał jak wyglądał proces świadczenia pracy przez odwołującą, czym się odwołująca zajmowała, w jakich godzinach pracę świadczyła. Zainteresowany w sposób przekonujący wyjaśnił motyw, jakimi kierował się zatrudniając odwołującą J. B..

Sąd dał wiarę również zeznaniom odwołującej J. B.. Zeznania te były szczerze, logiczne i korelowały z zeznaniami świadków oraz zainteresowanego A. F. (1), a nadto znajdowały potwierdzenie w dowodach z dokumentów.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się do rozstrzygnięcia czy zasadnie i prawidłowo organ rentowy stwierdził, że odwołująca J. B. jako pracownik u zainteresowanego A. F. (1) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu od dnia 01.11.2013r.

Zgodnie z art. 6 ust. 1, art. 8 ust.1, art.11 ust.1, art. 12 ust. 1 ustawy z 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2009r., Nr 205, poz. 1585 ze zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są m.in. pracownikami

Z kolei art. 13 cytowanej ustawy wskazuje, że pracownicy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku.

Pracownikiem jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę. (art. 2 k.p.) Art. 22 § 1 k. p. stanowi, że przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Pozwany organ rentowy wskazywał w zaskarżonej decyzji, że strony zawarły umowę w celu obejścia prawa. Dlatego też jako taka jest ona nieważna i nie wywołała skutku prawnego, a w konsekwencji zainteresowana nie podlegała we wskazanym okresie zatrudnienia ubezpieczeniu społecznemu. Podkreślał, iż zawarcie tej umowy zmierzało do obejścia prawa i miało umożliwić odwołującej uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Organ rentowy wskazał także, iż zawarta pomiędzy odwołującą a zainteresowanym umowa o pracę była pozorna.

Zgodnie z treścią art. 83 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Oświadczenie woli złożone jest dla pozorów wtedy, gdy z góry powziętym zamiarem stron jest brak wywołania skutków prawnych, przy jednoczesnej chęci wprowadzenia innych osób w błąd, co do rzekomego dokonania określonej czynności prawnej. Strony więc udają, że dokonują jakiejś czynności prawnej. Zwyczajna pozorność ma miejsce, gdy pod pozorowaną czynnością prawną nic się nie kryje. Najczęściej czynność taka ma na celu ukrycie innej rzeczywistej

i zamierzonej czynności prawnej. W wyroku z dnia 23.06.1986r. (I CR 45/86 nie publ.) Sąd Najwyższy zdefiniował pozornosc jako wade oświadczenia woli polegajacą na niezgodności między aktem woli a jej przejawem na zewnątrz.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego istnieje ugruntowane stanowisko w kwestii fikcyjnych umów o pracę. W wyroku z dnia 17.12.1996r. (OSNAP 1997/15/275) Sąd Najwyższy wskazał, że nie podlega ubezpieczeniu społecznemu w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 25.11.1986r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 1989r., Nr 25, poz. 137 ze zm.) osoba, która zawarła fikcyjną umowę o pracę. Pogląd powyższy zawarł Sąd Najwyższy także w wyrokach z dnia 17.12.1996r. (II UKN 32/96, OSNAPiUS 1997 Nr 15, poz. 275) oraz z dnia 17.03.1998r. (II UKN 568/97, OSNAPiUS 1999 Nr 5, poz. 187), gdzie stwierdził, że osoba, która zawarła fikcyjną umowę o pracę nie podlega ubezpieczeniu społecznemu i nie nabywa prawa do świadczeń wypływających z tego ubezpieczenia.

Mając na względzie poczynione uwagi należy rozważyć czy zawarta przez odwołujacą umowa o pracę miała charakter umowy fikcyjnej. Przy zawarciu umowy zostały dochowane wymogi formalne. Odwołujaca podpisała formalny dokument umowę o pracę. Od jej wynagrodzenia były odprowadzane składki do ZUS oraz zaliczki na podatek dochodowy. Odwołujaca faktycznie pracę świadczyła. Odwołujaca J. B. świadczyła pracę w firmie zainteresowanego - (...) i Projektowanie (...) A. F. (1) w P. przy ul. (...) i zainteresowany A. F. (1) miała bieżącą kontrolę nad wykonywanymi przez odwołujacą zadaniami. Dowodem świadczenia przez nią pracy są zgodne zeznania świadków przesłuchanych w niniejszej sprawie, odwołujacej i zainteresowanego, którym Sąd dał wiarę. W ocenie Sądu w niniejszej sprawie nie zostało wykazane, iż strony podpisując umowy o pracę miały z góry powzięty zamiar braku wywołania skutków prawnych, co do rzeczywistego świadczenia pracy przez odwołujacą, przy jednoczesnej chęci wprowadzenia innych osób w błąd. Z ustaleń poczynionych przez Sąd wynika jednoznacznie, iż odwołujaca chciała pracować i rzeczywiście swoje obowiązki wykonywała. Umowę o pracę zawarła w dniu 28.10.2013r. Pracodawca z kolei zatrudnił odwołujacą, ponieważ jego matka G. F. zachorowała na chorobę A. i wymagała stałej opieki osoby drugiej. W związku z tym żona zainteresowanego A. F. (2), która pracowała w firmie razem z zainteresowanym musiała zrezygnować ze swoich dotychczasowych obowiązków i zająć się teściową. Z uwagi na powyższe zaistniała potrzeba zatrudnienia odwołujacej J. B., która przejęłaby obowiązki w firmie po A. F. (2).

Podkreślić należy, iż zainteresowany A. F. (1) jako pracodawca miał prawo sama wybrać kogo zatrudni w swojej firmie. Zgodnie z art. 11 Kodeksu pracy nawiązanie stosunku pracy wymaga zgodnego oświadczenia woli pracodawcy i pracownika. Przepis ten statuuje zasadę wolności podejmowania pracy przez pracownika, ale także swobodę pracodawcy nawiązania stosunku pracy z wybraną osobą. Żaden przepis w polskim ustawodawstwie nie zakazuje zawierania umów o pracę z osobami bliskimi, z członkami rodziny. Organ rentowy nie ma postaw do tego, by w każdej sytuacji, gdy następuje zawarcie takiej umowy kwestionować ważność łączącego strony stosunku prawnego. Każda sprawa winna być indywidualnie rozważona i przeanalizowana pod kątem wszystkich okoliczności faktycznych. To że odwołujaca J. B. jest córka zainteresowanego A. F. (1) nie stanowi wystarczającej podstawy do uznania, że zawarta umowa ma charakter fikcyjny, czy też że zmierza do obejścia prawa.

Mając na uwadze poczynione rozważania w ocenie Sądu brak jest podstaw, by przyjąć iż oświadczenia o zawarciu umowy o pracę zostały złożone dla pozorów.

W tym miejscu warto zwrócić uwagę na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14.03.2001r. (OSNAP 2002/21/527), w którym wskazano, iż nie można przyjąć pozornosci oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował. Nie wyklucza to rozważenia, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy zmierzało do obejścia prawa (art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p.). W uzasadnieniu powyższego orzeczenia Sąd Najwyższy podkreślił, że art. 83 k.c. charakteryzuje czynność prawną pozorną przez wskazanie trzech jej elementów, które muszą wystąpić łącznie: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozorów, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozorów. Złożenie oświadczenia woli dla pozorów oznacza, że osoba oświadczajaca wolę w każdym wypadku nie chce, aby powstały skutki prawne, jakie zwykle prawo łączy ze składaniem przez nią oświadczeniem. Brak zamiaru wywołania skutków prawnych oznacza, że osoba składajaca oświadczenie woli, albo nie chce w ogóle wywołać żadnych skutków prawnych, albo też chce wywołać inne, niż wynikałoby ze złożonego przez

nią oświadczenia woli. W niniejszej sprawie jak podkreślono wcześniej nie zostało wykazane przez stronę pozwaną, iż oświadczenia woli stron o zawarciu umowy o pracę były dotknięte wadą pozorności, a zatem nieważne.

Zdaniem Sądu skoro nie zostało wykazane, że umowa była pozorna to należy rozważyć, czy umowa powyższa została zawarta w celu obejścia przepisów ustawy i uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego, czy też w celu rzeczywistego świadczenia pracy.

Czynność prawna mająca na celu obejście ustawy polega na takim ukształtowaniu jej treści, które z punktu widzenia formalnego nie sprzeciwia się ustawie, ale w rzeczywistości (w znaczeniu materialnym) zmierza do zrealizowania celu, którego osiągnięcie jest przez nią zakazane. Pojęcie obejścia prawa i pozorności są sobie znaczeniowo bliskie i niejednokrotnie pokrywają się. Ustalenie, że umowa taka zmierza do obejścia prawa lub jest pozorna wymaga poczynienia konkretnych ustaleń faktycznych dotyczących okoliczności jej zawarcia, celu, jaki strony zamierzały osiągnąć, charakteru wykonywanej pracy i zachowania koniecznego elementu stosunku pracy, jakim jest wykonywanie pracy podporządkowanej.

W niniejszej sprawie konieczne jest zatem rozważenie okoliczności, jakie towarzyszyły podjęciu zatrudnienia przez odwołującą oraz kwestii, czy podjęcie zatrudnienia wpłynęło korzystnie na jej sytuację osobistą.

Poza wszelką wątpliwością pozostaje fakt, że odwołująca podjęła zatrudnienie będąc w ciąży. Oczywiście nie ma przepisu w polskim systemie prawnym, który zabraniałby zatrudniania kobiet w ciąży. Należy jednak zastanowić się czy w tej konkretnej sytuacji zatrudnienie nie zmierzało do obejścia prawa.

Wprawdzie podejmując zatrudnienie odwołująca była w ciąży, ale stan jej był dobry i była gotowa świadczyć pracę i ją świadczyła.

Jak już wskazano powyżej odwołująca pracę świadczyła, a stosunek zobowiązaniowy łączący ją z zainteresowanym spełniał wszystkie wymogi niezbędne dla uznania go za stosunek pracy.

W ocenie Sądu nie można w każdym przypadku bez głębokiej analizy stanu faktycznego sprawy podważać ważności i skuteczności zawartych umów o pracę, w sytuacji gdy pracownica jest w ciąży. Nie ma bowiem przepisu, który zabraniałby zatrudniania kobiet w ciąży. W tym miejscu warto zwrócić uwagę na wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 29.04.1999r. (OSA 2000/3/11), w którym wskazano, iż uznanie, że umowa o pracę zawarta z kobietą w ciąży jest pozorna, prowadziłoby do wprowadzenia w praktyce zakazu zawierania umów o pracę z ciężarnymi. Byłoby to więc sprzeczne z podstawową zasadą prawa pracy określoną w art. 11 § 3 k.p., wprowadzającą zakaz jakiegokolwiek dyskryminacji w stosunkach pracy.

Należy także podkreślić, iż zgodnie z art. 232 k.p.c., strony są zobowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne, zaś sąd może dopuścić dowód przez nie niewskazany. Przepis ten nie nakłada na Sąd żadnego obowiązku, a zwłaszcza przejęcia roli procesowej strony. W ocenie Sądu strona powodowa wykazała, iż odwołująca J. B. miała zamiar faktycznego świadczenia pracy, była zdolna do pracy w momencie jej podjęcia, faktycznie pracę wykonywała. Stosunek umowny, który łączył ją z pracodawcą spełniał wszystkie cechy stosunku pracy. Zainteresowany A. F. (1) zatrudnił odwołującą w swojej firmie (...) w P. z uwagi na fakt, iż jego żona A. F. (2) musiała zrezygnować z pracy, ponieważ zaszła konieczność opieki nad jego matką G. F. z uwagi na jej stan zdrowia (choroba Alzheimera) wymagający całodobowej opieki osoby drugiej. Z uwagi na powyższe zaistniała potrzeba zatrudnienia odwołującej J. B., która przejęłaby obowiązki w firmie po A. F. (2). Odwołująca J. B. wykonywała czynności wynikające z zakresu obowiązków, a więc m.in. przygotowywała wersje elektroniczne dokumentów, prowadziła korespondencję, administrowała biurem, a nadto dostarczała dokumenty i faktury do Biura (...) s.c., które obsługuje zainteresowanego oraz dostarczała i odbierała dokumentację do i od T. B. z współpracującego biura A. H.(...). Odwołująca kontaktowała się z klientami pracodawcy, w szczególności odbierała faktury przez nich wystawiane. Podkreślić należy, iż sama odwołująca chciała podjąć zatrudnienie. Nadto należy podkreślić, iż pracodawca nadzorował wykonywaną przez odwołującą pracę, wypłacał umówione wynagrodzenie, dokonał zgłoszenia do ZUS i Urzędu Skarbowego, a od wynagrodzenia odprowadzał wszystkie składki i podatki.

Pozwany organ rentowy nie przedstawił żadnych dowodów, które mogłyby podważyć argumentację przytaczaną przez odwołującą i zainteresowanego i wiarygodność powoływanych przez nich dowodów.

Skoro, więc wyniki postępowania dowodowego przed Sądem nie potwierdziły ustaleń dokonanych poprzez organ rentowy, które następnie stały się podstawą wydania spornej decyzji o nie podleganiu przez odwołującą ubezpieczeniu społecznemu, to decyzję powyższą należało uznać za błędną. Okoliczności, które zostały ustalone w toku postępowania dowodowego w ocenie Sądu wskazują, iż umowa zawarta przez odwołującą J. B. z zainteresowanym A. F. (1) nie była umową pozorną, ani nie zmierzała do obejścia prawa i uzyskania w ten sposób świadczeń związanych z ciężką, przysługujących z ubezpieczenia społecznego. Skoro umowa była ważna, to odwołująca przez czas zatrudnienia podlegała ubezpieczeniu społecznemu.

Wyniki postępowania dowodowego przed Sądem doprowadziły do odmiennych ustaleń jak te, których dokonał organ rentowy, dlatego też Sąd mając na względzie zebrany w sprawie materiał dowodowy, na podstawie cytowanych przepisów prawa materialnego i art. 47714 § 2 k.p.c. w punkcie 1 wyroku zmienił zaskarżoną decyzję i stwierdził, że J. B. jako pracownik u płatnika składek A. F. (1) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu od dnia 01.11.2013r.

Zgodnie z art. 98 §1 i 3 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. W myśl art. 99 k.p.c. stronom reprezentowanym przez radcę prawnego zwraca się koszty w wysokości należnej według przepisów o wynagrodzeniu adwokata.

Kwestie wysokości wynagrodzenia radców prawnych z tytułu zastępstwa procesowego zostały uregulowane w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163 poz. 1349 ze zm.). Zgodnie z § 2 ust. 2 powołanego rozporządzenia podstawę zasądzenia opłaty za czynności radców prawnych przed organami wymiaru sprawiedliwości stanowią stawki minimalne określone w rozdziałach 3-4 rozporządzenia. Opłata ta nie może być wyższa sześciokrotna stawka minimalna ani przekraczać wartości przedmiotu sprawy. Zgodnie z § 5 rozporządzenia wysokość stawek minimalnych w sprawach nieokreślonych w rozporządzeniu ustala się, przyjmując za podstawę stawkę w sprawach o najbardziej zbliżonym rodzaju. § 11 ust. 2 powołanego rozporządzenia stanowi, że stawki minimalne wynoszą 60 zł w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego. Mając na uwadze okoliczność, że postępowanie w sprawie wiązało się z nakładem pracy radcy prawnego odwołującej, Sąd w punkcie 2 wyroku zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. na rzecz odwołującej kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Julia Przyłębska